No. 1714 Zaterdag 4 November 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden f. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER, B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

De toekomst der Ver. St. in de Caraïbische Zee.

De verkoop der Deensche eilanden heeft in de Vereenigde Staten weer eens ter sprake gebracht het geliefkoosde thema der Noord-Amerikaansche Journalisten: de toekomst der Ver. Staten in de Caraïbische Zee.

Een der meest bekende schrijvers, Mr. PEPPER, willen wij op den voet volgen.

Hij is van meening, dat in Latijnsch-Amerikaansche landen immer in ver duchten geest over deze quaestie gesproken wordt, terwijl men in Amerika zelf er vrijwel van over tuigd is, dat deze toekomst zich langs geleidelijken weg vanzelf zal openen voor de Vereenigde Staten.

Latijnsch Amerika kijkt altijd naar den geografischen en politieken kant van het vraagstuk en begint steeds maar met het gevolg van den Spaansch-Amerikaanschen oorlog, waardoor Cuba onder Amerikaansch protectoraat kwam en Porto Rico aan Amerika werd toegewezen.

Slechts weinig personen lezen de gewone gebeurtenissen van den dag met een landkaart voor zich. Daarom zullen ook slechts weinigen begrijpen, dat het aankoopen der Deensche eilanden te beschouwen is als een verdere uitzetting van den territorialen invloed van Noord-Amerika, welke zich geografisch in deze richting uit moet breiden.

Over het algemeen heeft men een zeer vaag begrip van de richting waarin de eilanden der Caraïbische Zee zich uitstrekken.

We mooten dus wel voor Lezers, die niet al te best thuis zijn in de aardrijkskunde, in 't kort aangeven, dat de West-Indiën, dat is de Groote en Kleine Antillen, een mooien weg in zee vormen tusschen Noord— en Midden Amerika. De afstand tusschen de Westpunt van Cuba en de Noordpunt van Yucatan is zoo buitengewoon groot niet; deze overzeek wordt de straat van Yucatán ge noemd, de wateren van den Golf van Mexico loopen daar samen met de Caraïbische Zee.

Cuba wordt meermalen een horen van overvloed geheeten. Op het oogenblik met zijn grooten suikeroogst en hooge prijzen, mag het eiland een horen van overvloed genoemd worden, doch deze rijkdom van den grond kan niet in vergelijking komen met de beteekenis van het eiland in geografischen zin genomen. Het strekt zich uit van de straat van Yucatán tot het Kanaal der Bovenwinden, waar Guantanamo, het station van de Amerikaansche vloot, ligt. De baai van St. Thomas moet derhalve niet betrekking tot het Panamakanaal beschouwd worden als een groote strategische aanwinst in de Caraïbische Zee.

Zeker, in politieken zin gesproken zijn Portorico en Cuba en de Deensche Antillen geen Amerikaansch grondgebied.

Evenmin als dit gezegd kan worden van het groote eiland, gelegen tusschen Cuba en Portorico, en bestaande uit de twee landen Haïti en Sto Domingo.

Maar, het is nog slechts enkele maanden geleden, dat op last van Washington de Amerikaansche vloot een einde maakte aan de anarchie op Haïti en er een soort bestuur aanstelde onder fiscaal protectoraat, welk protectoraat ook politieke gevolgen heeft en Haïti ten deele onder Noord-Amerika brengt.

Sto Domingo had insgelijks een dergelijk financiëel traktaat aangegaan, maar aangezien daardoor het voortduren der revoluties niet werd tegengehouden, is ook daar op last van Washington de Amerikaansche vloot tusschenbeide gekomen en draagt zorg voor de richtige waarneming van het Bestuur.

Herhaaldelijk hebben zich in Midden-Amerika netelige vraagstukken voorgedaan op politiek gebied, maar de Ver. Staten hebben altijd er voor gezorgd, tegen welken prijs ook, hun invloed niet te verliezen. Om deze reden vernietigden de Ver. Staten de rechten welke Engeland wilde laten gelden op de Mosquito-bank van Nicaragua en gaf op zachte, doch besliste wijze aan Duitschland en Venezuela te verstaan, dat het eiland Margaritha, op Venezolaansche Kust gelegen, niet geschikt was een vlootbasis voor Duitschland te worden.

Nu de Deensche eilanden ook in het bezit komen van Noord-Amerika, krijgt de Antillenreeks, de halve maan der Caraïbische Zee genoemd, een grooter belang voor de overige wereld.

Over het algemeen zijn de eilandjes onder en boven den wind, tusschen de Deensche Antillen en Trinidad gelegen, Engelsch. Antigua is in de Ver. Staten heel weinig bekend, of schoon Nevis en St. Kitts toch hun historische waarde voor ons hebben, omdat ze de bakermat zijn van den grooten Amerikaan Alexander Hamilton.

Martinique en Guadeloupe zijn Fransch en bezitten een eigen Koloniaal Bestuur. De bevolking, welke de uitbarsting van de *Mont Pelée* heeft overleefd, is Fransch door traditie en assimilatie. Het *patois* door de negers gesproken is een Fransch *patois*.

Overigens hebben deze twee eilanden geen groote beteekenis uit strategisch oogpunt beschouwd.

Iets verder dan deze Fransche Antillen liggen de eilanden Sta Lucia, Barbados en Trinidad, en andere eilandjes van minder belang.

Men ziet derhalve, dat de toekomst der Ver. Staten in de Caraïbische Zee zich niet behoeft te beperken tot de „Halve Maan der Caraïbische Zee", noch tot den horen van overvloed van Cuba met zijn eilandenreeks. Meer in het midden liggen nog wel andere eilanden van groot belang.

De verkoop der Deensche eilanden wekte bij ons volk instinctmatig een groote nieuwsgierigheid op om te weten, wat dan wel de toekomst der Hollandsche Antillen wezen zou.

Deze eilanden liggen dicht bij de Kust van Venezuela. Curaçao is het vooruaamste en mag zich verheugen in een wereldvermaardheid om verschillende dingen, ook afgezien van de algemeen bekende *Curaçao-likeur*. De Hollandsche Antillen hebben een betrekkelijke waarde voor den Handel, maar zijn een ondragelijke last voor het Moederland.

Zeer dikwijls hebben wij er over nagedacht, of Holland geen verlangen zou hebben om zich van dezen zwaren last te ontdoen door de eilanden te verkoopen aan de Vereenigde Staten.

Natuurlijk is dit denkbeeld nog nimmer ernstig in overweging genomen, want de Ver. Staten hebben geen bizondere reden om te beproeven ook deze eilanden in eigendom te verkrijgen.

Maar als behoorend bij het algemeen plan om de Kleine Staten in de Antillen vrijwillig zich te laten terug trekken, houden wij het voor zoo goed als zeker, dat de mogelijkheid om zich ook de Hollandsche eilanden toe te eigenen in de Vereenigde Staten ernstig besproken zal worden.

Jamaica ligt ook binnen de groote eilandenreeks, ofschoon het geografisch wat verder verwijderd ligt van de overige Britsche bezittingen. Strategisch genomen is Jamaica van groot belang zoowel met betrekking tot het Panamakanaal, als met de bizondere ligging in de Caraïbische Zee. De Britsche zeehaven van Port Royal, tegenover Kingston gelegen, heeft iets meer te beteekenen dan enkel kolenstation te zijn. In werkelijkheid is dat een vlootbasis waar mede de Engelsche Marine wel degelijk rekening houdt.

(*Wordt vervolgd*).

Een Gezamenlijk schrijven van de Fransche Bisschoppen.

Levendig bezorgd voor de belangen van het vaderland, zeer beminde broeders, mede lijdende met uwe smarten en uwe angsten, ontroerd over de offers, die de verlenging van den strijd eischt van onze dierbare soldaten, vooral van de vaders van huisgezinnen, zoolang weggerukt van hunne gezinnen, verlangend 't uur der beslissende overwinning te verhaasten, dat een einde zal maken aan het bloedvergieten en ons een roemrijken en langdurigen vrede zal schenken, hebben onze bisschoppen het denkbeeld opgevat den hemel geweld aan te doen door een plechtige daad in overeenstemming met het belang der gewenschte weldaad.

God bemint den oorlog niet, zeer beminde broeders, Hij is de God des vredes, en Zijn Kerk stelt den oorlog op één lijn met pest en hongersnood, bij de drie rampen, waarvan Zij den Heer bidt Haar volk te bewaren.

God is de verwekker van den oorlog niet; Hij heeft hem niet ontketend: dit hebben de menschen gedaan en de geschiedenis zal den naam van hen, die den oorlog hebben gewild en verklaard, openbaren.

Maar God, Die den oorlog niet bemint, staat hem nochtans toe als een gevolg der vrijheid, die Hij aan de menschen gegeven heeft en wanneer zij den oorlog door hun vrijen wil hebben ontketend, doet Hij hem dienen voor Zijne doeleinden van rechtvaardigheid of barmhartigheid. Indien Hij den naam van God der heerscharen aanneemt, doet Hij dit niet, omdat Hij behagen schept in het werk van den dood, dat de menschen verrichten, doch Hij wil hen eenerzijds herinneren, dat zij van hem het recht bezitten om bloed te vergieten en dat zij van dit recht slechts gebruik mogen maken voor eene rechtvaardige zaak en van den anderen kant, dat Hij de macht bezit de nederlaag toe te brengen of de overwinning toe te staan volgens de altoos rechtvaardige inzichten Zijner wijsheid.

Souvereiü Scheidsrechter der volkeren en der gebeurtenissen, is Hij de kracht, waartegen iedere andere kracht niets vermag, is Hij de Bondgenoot, Wiens steun alle andere bondgenootschappen te boven gaat. Hij behoudt zich in alle menschelijke dingen de een of andere verborgen plaats voor, waardoor Hij op zijn uur tusschenbeide komt; een geheime veer, die Hij beweegt, wanneer het Hem behaagt, en waardoor Hij alles in beweging zet en somtijds in een oogenblik het fortuin der legers en het aanschijn der staten verandert. Het volk, dat meende, Hem te kunnen missen, zou zeer onverstandig zijn.

Zoo hebben wij, nadat de huidige oorlogsramp ontketend was, alle in het conflict betrokken volkeren zich zien haasten naar den voet der altaren om de hulp in te roepen van Hem, van Wien alle rijken afhankelijk zijn en die de bestemmingen der naties in Zijne hand houdt.

Wanneer een volk toch een groote beproeving ondergaat, vooral in de kritieke ure, waarin zijn nationale onafhankelijkheid en de onschendbaarheid van zijn grondgebied van het lot der wapenen afhangen, gevoelt het de behoefte zich tot God te wenden, Die alleen het bewaren voor het gevreesde kwaad of het gewenscht goed kan verzekeren.

Dikwijls doet het volk, in zeer ernstige omstandigheden, om des te zekerder het Hart van den Almachtige te ontroeren, zijn gebed vergezeld gaan van een gelofte, waardoor het zich jegens Hem verbindt tot eene zaak, die het weet, dat Hem aangenaam is. En God aanvaardt deze gelofte, omdat zij een daad zijn van geloof in Hem en Zijne Voorzienigheid, een daad van vertrouwen in Zijne rechtvaardigheid en in Zijne goedheid, een daad van nederigheid, waardoor de mensch de behoefte aan God erkent, een verdrag van bondgenootschap, waardoor wij Hem ter onzer hulpe roepen.

De geschiedenis vloeit over van voorbeelden hiervan onder de heidenen, zoowel als onder het volk van God, in het Nieuwe Testament gelijk in het Oude. Bij den oorsprong onzer historie, verkreeg Clovis door de gelofte om het geloof van den God van Clotilde te omhelzen de overwinning op de voorouders van diezelfde vijanden, waarmede wij thans in oorlog zijn. In 1871 beloofde Frankrijk, de gelofte van godvruchtige Christenen aanvaardend, in de hoofdstad een heiligdom op te richten ter eere van het H. Hart van Jezus en de basiliek van Montmartre is de verwezenlijking der Nationale gelofte, die het parlement heeft goedgekeurd door het aannemen eener wet, waardoor het oprichten van dit gebouw, erkend als te zijn van openbaar nut, wordt toegestaan.

Gepresst door vele vragen, die hoewel verschillend in vorm of in bijzonder doel, alle hetzelfde doel nastreven: eene manifestatie van nationaal geloof te verwekken om de hulp des hemels ten gunste onzer wapenen te ontvangen en de eindoverwinning en het terugkeeren van den vrede te verkrijgen, hebben wij het besluit genomen de plechtige gelofte te doen eener nationale bedevaart naar het heiligdom van Lourdes.

De toewijding van Frankrijk aan de Allerheiligste Maagd is even oud als onze geschiedenis. Ons grondgebied is overdekt van heiligdommen, Haar ter eer door de godsvrucht

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

XXXII.

Een van de mooiste ritten was die naar het Gotomeer, de vijver der flamingo's.

De weg loopt eerst over *Para-mira*, een punt hoog genoeg om geheel Rincon te overzien en vanwaar men aan den anderen kant tuurt in een onafzienbare laan, de weg naar *Dos-Poz*.

't Is een geuldal tusschen twee hoogten in, rijk begroeid en dicht bebosscht.

De grond schijnt daar zeer vruchtbaar, vooral links van den weg, tegen den voet aan van den hoogen rotswand. De bebouwbare vlakte is misschien een 20 à 30 meter breed, maar ze stond vol maïs, de aren dik en zwaar, wiegelende op stevige halmen tusschen breede, gave, malsche groene blaren. Zulk een heerlijk beeld van rijke vruchtbaarheid hadden we toch op de Bovenwinden niet gezien, en we verwachtten het ook niet, omdat het, toen we eind December van Curaçao vertrokken, ook nog zeer weinig geregend had. Deze volle maïsvelden waren te danken aan de groote regens van Januari.

Zoo ziet men alweer, dat het volk nog zoo dom niet doet, met telkens maar opnieuw te planten. Zij, die den moed toe hadden en volhielden tot het laatst van December toe, de uiterste planttermijn, zijn er wel bij gevaren en hebben een goeden oogst gehad.

Prachtig was de aanblik van de woeste rots als achtergrond van dit landbouwpanorama. Die rots is daar heel anders dan waar ook. Ze wordt doorgraven van krochten en holen en is begroeid met flinke boomen met vuurrooden bast. Die boomen staan niet in de rots, maar schieten langs de rots heen recht omhoog. De wortels hangen op verschillende hoogten tegen den steilen wand van de rots, maar de stam van den roodbastboom buigt onmiddellijk om en verheft zich een flink eind van de rots af, recht omhoog. Ik zou ze elleboogboomen willen noemen om hun vorm. Zoo iets geks heb ik nog nergens gezien.

De natuurformatie is hier over het algemeen zeer vreemd.

De rechtdoorloopende rots houdt plotseling op en breekt rechthoekig af. Geen klompje, geen steentje is meer te zien, alleen een ondoordringbaar bosch van laag geboomte Dan rijst ze een tien meter verder weer even kaarsrecht en precies even hoog op, alsof hier vroeger een breed kanaal langs beide rotsen had geschuurd.

De weg verbreedt zich tot een open plein vol hooge boomen, onder wier schaduw de twee putten, *dos pos*, verscholen lagen, thans tot een flinken put vereenigd, die altijd voldoende water geeft, ook in den meest drogen tijd.

Daarbij, het water is uitstekend om te drinken. In de steenen bakken rondom den put wordt het water uitgegoten om het vee te drenken en de tobbetjes der waschvrouwen te vullen.

Bijna altijd vindt men hier volk, soms wel 30 à 40 menschen bijeen.

De waterdragers sjokken aan met hun ezels. Aan weerszijden van het sterke dier hangt een half vaatje, dat met water wordt gevuld en al dus naar het dorp wordt gebracht. Een reis, heen en terug van bij de twee uur.

In den rand rond den put staat de naam vereeuwigd van *Gezaghebber van den Brandhof*.

GEZAGHEBBER THIELEN verdient minstens met evenveel recht een dergelijke hulde. Hij liet in den drogen tijd de wegen uitstekend in orde brengen, deed nieuwe tanki's graven, en reeds bestaande uitdiepen of schoonmaken.

De watervoorziening is op Bonaire in de laatste jaren veel verbeterd.

Maar het is nog niet, wat het kon zijn.

Als de voornaamste bron voor het drinkwater bijna een uur weg ligt, kan er altijd nog gezocht worden naar verbetering. Die toestand is nog niet wat het wezen moet.

De *St. Dominicusput* heeft ook een zeer goede kwaliteit drinkwater, maar de watertoevoer schijnt wat te gering in den drogen tijd. Deze put ligt op een kwartier afstand en zou dus dicht genoeg bij Rincon liggen, als het waterniveau maar verhoogd kon worden, zoodat de hevel altijd liep.

Maar nog op een andere manier kan voor goed drinkwater worden gezorgd. Het tanki THIELEN ligt zoowat midden in het dorp, in het centrum der bevolking. Dat zou, dunkt ons, de aangewezen plaats zijn, om een drinkwaterkom te hebben.

Een tanki is, zooals men weet, een open vijver, welke in den regentijd door daar langs stroomende beekjes wordt gevuld.

Een treurig gevolg van dit open zijn dezer watervergaarkommen is, dat de beesten, zooals ezels en varkens, er ook komen drinken, er in baden zelfs, en zoodoende het water verontreinigen. Over het algemeen kan men tankiwater dan ook slechts als waschwater worden gebruikt.

Dat behoeft echter niet zoo te blijven, als de vergaarkom maar behoorlijk werd afgesloten en ontoegankelijk voor beesten gemaakt met beneden in den steenen rand twee roosters om de afwatering van het roolwater er doorheen te laten stroomen.

onzer vaderen opgericht. Hun vertrouwen beantwoordende, heeft Maria zich altoos de Beschermster van ons land getoond. Zij is de Patrones van ons Land geworden door de plechtige daad van een zijner souvereinen, wiens gelofte door het volk is goedgekeurd door haar ieder jaar sedert bijna driehonderd jaren te volbrengen.

Frankrijk heeft zijne toewijding niet herroepen; Maria heeft ons Hare bescherming niet ontnomen.

Is het niet heel natuurlijk, zeer geliefde broeders, dat wij in de ernstige stonden van ons nationaal bestaan, ons wenden naar de hemelsche Patrones, Die aan ons land zooveel bewijzen heeft gegeven van Haar moederlijke welwillendheid en dat wij haar gaan smeeken op de gezegende plek van ons Frankrijk, waar zij zoo bestendig zich hulpvaardig toont bij al onze ellende?

Ten einde dus het uur der beslissende overwinning te verhaasten en het sluiten van een vrede, zooals de rechtvaardigheid onzer zaak en een gewettigde liefde voor ons vaderland het ons tot plicht maken te wenschen, hebben de Kardinalen, aartsbisschoppen en bisschoppen van Frankrijk, elk in den naam van zijn diocees en allen gezamelijk in naam van Frankrijk, besloten de plechtige gelofte te doen om na het sluiten van den vrede op een tijdstip, dat later zal worden vastgesteld, een bedevaart van hun respectieve diocesen naar Lourdes, voor de voeten van de Onbevlekte Maagd, te organiseeren of te doen organiseeren in hun naam, en door de unanimiteit van hun deelneming en van hun intententie willen zij, zooveel het in hun vermogen is, aan die gelofte en aan de pelgrimstochten, die er de vervulling van zijn, het karakter van een nationale daad verleenen.

Dat de Almachtige God, door de voorspraak van Maria, de hoogverhevene Koningin des Vredes, onze belofte moge aanvaarden; dat Hij den moed onzer dappere soldaten ondersteune en dien moed beloone door de overwinning; dat Hij spoedig een einde stelle aan het bloedvergieten en de mannen teruggeve aan hunne echtgenooten, de broeders aan hun zusters, de zonen aan hun bejaarde ouders; dat Hij voor altijd van deze aarde doe verdwijnen deze barbaarsche theorieën, die, de macht boven het recht stellend, toelaten dat de macht wordt misbruikt om de kleinen te vernederen en de zwakken te verpletteren, en dat Hij aan de volken en aan hen, die ze regeeren, getrouwheid moge instorten aan de beginselen, die de waarborg zijn voor de veiligheid en den vrede der naties, dat Hij eindelijk in het hart van alle kinderen van Frankrijk in storte den eerbied voor de rechten van God en voor alle wettige vrijheden, gevoelens van eensgezindheid en rechtvaardigheid, opdat wij, afziende van onze vroegere oneenigheden, al onze zorgen zullen wijden om onze wonden te heelen, al onze krachten ontplooien om onze ruïne te herstellen, om ons land zijn kracht en zijn voorspoed uit de beste dagen te doen terugwinnen.

Maar, zeer geliefde broeders, indien wij willen, dat de Allerheiligste Maagd met vrucht onze Middelares zal zijn bij God, is dan het zekerste middel om dit te verkrijgen niet vóór alles de tekortkomingen te betreuren, die wij tegenover Hem hebben bedreven en te beloven, die te herstellen?

God wil ons redden. Onze zaak is rechtvaardig; wij strijden voor onze nationale onafhankelijkheid en voor de integriteit van ons grondgebied; wij strijden voor de beginselen, zonder welke geen beschaving, dezen naam waardig, mogelijk is.

God wil ons redden. Wij hebben het bewijs er van in den tegenstand van het heldhaftige België, in de bondgenooten, die Hij ons geschonken heeft, in den zichtbaren bijstand, dien Hij ons verleend heeft bij onzen strijd aan de Marne, den Yser en bij Verdun.

Maar zoo wij, sinds den veldslag, die den golfslag der invasie brak, den vijand hebben kunnen tegenhouden, wij zijn er toch nog geenszins in geslaagd hem terug te drijven.

Zou God niet wachten om Zijn weldaad te voltooien, totdat wij ons die weldaad waardig maken door onze fouten jegens Hem te herstellen? Het zal onze eer zijn die fouten te erkennen, er vergeving voor te vragen en ze te herstellen.

Op onze borst slaande moeten wij bekennen, dat wij allen en veel gezondigd hebben, en deze nederige bekentenis zal ons de Goddelijke barmhartigheid verwerven, die zooveel vurige en volhardende gebeden, zooveel onvermoeibare toewijding, zooveel heldhaftige offers en, in het verleden, zooveel verleende diensten van God, voor ons afroepen.

Olie en kolen op oorlogsschepen.

In de „Frankforter Zeitung" schrijft een ingenieur: Als de beschrijving van de Duitsche admiraliteit van het torpedeeren van een Engelsch linieschip waarop een groote brand ontstaan zou zijn, die in eenige minuten het schip schoongeveegd had juist is dan zou men hier te doen gehad hebben met een ontploffing van de olie waarmede de ketels worden gestookt. Dit zou den tegenstanders van de olie als stookmiddel een nieuw wapen in de hand geven. Het is ook inderdaad niet te loochenen, dat de stookolie aan boord van het oorlogsschip een bedenkelijke lading is. Reeds de slag bij het Skagerrak heeft hierover heel wat geleerd. De groote steekvlammen, die volgens het admiraliteitsbericht onze inslaande granaten veroorzaakten en het groote aantal brandende Engelsche schepen zal men wel hieraan moeten wijten.

Dat de kolenbunker een goed beschermingsmiddel is tegen granaten en torpedo's en als een ontzaggelijke zandzak de splinters opvangt, is steeds betoogd en is nu ook inderdaad juist gebleken.

Menig granaat is zonder uitwerking in de kolen blijven steken. De oliebunker daarentegen oefent door de ontbrandbaarheid van zijn inhoud juist de tegenovergestelde uitwerking uit.

Het valt echter ook weer niet te loochenen, dat men de olie als stookmiddel te hulp moest roepen. De eischen, aan de machine gesteld, werden voor kolen te groot. Een moderne torpedojager heeft een machine van meer dan 30,000 paardekracht, evenveel dus, als de electriciteitsfabrieken van een wereldstad. Deze ontzaglijke kracht moet door eenige ketels, drie of vier misschien, worden geleverd. Dit is met kolen volkomen ondenkbaar. Zoo een ketel voor tienduizend paardekrachten heeft tot 30 oliepijpen; het gebruik van lucht is natuurlijk ook zeer groot en de ventilator moet dus groote afmetingen hebben. Het bedienen van een oliketel stelt bij lange niet zoo groote eischen aan het lichaam als dat van een kolenketel. Het is echter ook weer geen kleinigheid, om het uren lang naast den brullenden en donderenden ketel uit te houden.

Op groote schepen dient het stoken van olie slechts als aanvulling van de kolen. De Duitsche marine-overheid is daarbij zeer voorzichtig te werk gegaan en heeft de olie niet in zoo grooten omvang toegepast als de Engelschen. De Engelsche marine is daarin zoo ver gegaan, dat zij de groote schepen van de Queen-Elisabethklasse, die 29,000 ton groot zijn, uitsluitend met olieketels heeft voorzien. Weliswaar gelukte het op deze wijze deze schepen de voor een linieschip zeer hooge snelheid van 25 zeemijlen te geven, maar goed uitgevallen schijnt de proef nog niet. Men is er tenminste weer mee opgehouden.

Ingezonden.

Vlecht-industrie.

Onder bovenstaand opschrift verscheen in het nummer 83 van het zeer interessant Surinaamsch weekblad „Op den Uitkijk" een artikel van de hand van den Heer K. handelende over de vlechtindustrie in Suriname en Curaçao.

Dat deze Heer K. in een tweede artikel zich bekend gemaakt heeft als de Heer C. K. Kesler, noemt de Zeer Eerwaarde Heer Euwens in de „Amigoe" van 14 October jl. eene „teleurstelling" voor den Curaçaoschen lezer. Onzerzijds beschouwen wij het als een verblijdend en geruststellend feit, dat de schrijver van dit voor Curaçao grievend artikel ge weest is de Heer Kesler en niet een ons eiland goedgezinde, meer der zake kundige onpartijdige persoonlijkheid.

De Heer Kesler, men behoeft er geen doekjes om te winden, voelde nimmer eenige sympathie voor Curaçao; zijn zevenjarig verblijf ten onzent heeft hem wel bekend gemaakt, maar zeker niet bemind, zoodat zijn heengaan ons eiland absoluut koud en onverschillig heeft gelaten.

Geen wonder dan ook dat zijne vooringenomenheid in deze hem parten heeft gespeeld, waardoor zijne pennevrucht veel aan waarde heeft verloren en men uit den aard der zaak slechts met wantrouwen zijn betoog heeft gevolgd.

Wij noemden zijn artikel grievend voor Curaçao en o. i. niet ten onrechte. Om te beginnen had ZED. zonder eenige gewetenswroeging van het schrijven daarvan zich kunnen onthouden, aangezien de behandeling der vraag in hoeverre Suriname al dan niet aan Curaçao hulp behoort te verleenen — dit toch moet geacht worden het doel van den schrijver te zijn geweest — geheel overbodig is geweest, waar het toch gebleken is dat hij er niet van onkundig was dat reeds sedert geruimen tijd door het Landbouwdepartement en het Boschwezen in Suriname maatregelen worden genomen om den aanplant en de verzameling van vlechtstroo krachtig te bevorderen, zoowel met het oog op eigen behoeften als voor de levering aan Curaçao. Omtrent dit punt hebben wij gaarne de meening over genomen van „Suriname" dd. 15 September jl.

Is dus ZED's geschrijf over deze zaak aan den eenen kant van geringe beteekenis, aan den anderen kant verdient het onze aandacht voor de wijze waarop schrijver zijn kwalijk verholen antipathie voor ons eiland verraadt. Indien de Heer Kesler slechts een zakelijk betoog op het oog had, waarom dan met zoo'n leedvermaak aan Suriname konde gedaan, dat Curaçao danig in de klem zit, nu Venezuela telkens dreigt een spaak in het wiel te steken en waarom den onjuisten indruk teweeggebracht, alsof ons eiland de zuster-kolonie van niets minder dan woordbreuk beschuldigt?

Als de Heer Kesler dan verder met ironie gewaagt van de hulp die Curaçao steeds wist te verkrijgen van uit het Moederland, het wil doen voorkomen alsof ons eiland immer op anderen zich verlatend thans met eene zekere onbeschaamdheid de bedelende hand uitsteekt naar Suriname, daarbij zich ondankbaar betoont en aan het mopperen gaat wijl het niet alles bekomt wat het verlangt, ja dan gevoelen wij met welk een juistheid de ZeerEer waarde Heer Euwens den spijker zij het ook veel te zacht op den kop sloeg, toen ZEW. den Heer Kesler noemde een zwartkijker, wiens kwaad humeur en een zwarte bril hem den juisten kijk op de zaak benomen hebben. Het moet dan ook voor genoemden Heer zijn geweest alsof hij het in Keulen hoorde donderen, toen men in Suriname de meening bleek te zijn toegedaan dat die zuster-kolonie wel degelijk de zedelijke verplichting heeft Curaçao van stroo te voorzien, en dat men zijn best zou doen dat dit binnen afzienbaren tijd zou kunnen geschieden. En waar men daarginder ruiterlijk voor den dag kwam met de verklaring, dat men erkent hetgeen de hoedenvlechtindustrie in Suriname aan Curaçao te danken heeft, was dit voor den Heer Kesler een pil die hij niet dan met moeite heeft kunnen slikken.

Ook de haven van Curaçao heeft bij den schrijver geen genade kunnen vinden; na heel wat quasi geleerdheid, komt ZED. ons vertellen, dat de groote stoomvaartlijnen de St. Anna-baai niet zullen aandoen *omdat die zoo mooi is*, maar alleen dan als er iets te halen of te brengen is. Wat een logica! Heeft die Heer Kesler soms de St Annabaai aangedaan uitsluitend met het oog op de Aesthetiek?

Het artikel waarmede ZED. opgang dacht te maken, kan, na de wijze waarop ZED's argumentatie is te niet gedaan, zoowel op Curaçao, waartegen hij zijn gal heeft uitgespuwd, als in Suriname, die hij begrijpelijkerwijze in het gevlei trachtte te komen, vergeleken worden met een gebouw, uiterlijk fraai noch hecht, zonder veel moeite plat geschoten. Het Cramergeschut schoot er een bres in, de mortieren der Surinaamsche Pers deden brokkelen de muren, en „Dikke Bertha" alias de Heer Euwens, voltooide dit zeer verdienstelijk werk, waarvoor Curaçao hun dankbaar blijven zal.

Bouwmeester Kesler vlije zich neer op de ruïne, hij peinze ernstig en kalm over zijne leuze „Charité bien ordonnée commence par soi même", make zich de opgedane ondervinding ten nutte...... en late Curaçao met rust.

J. L. C. MONSANTO.
Praktizijn.

Bonaire, 24 October 1916.

Arubiana.

„Geef je indrukken weer als je op Aruba ben en zet ze vast in de Amigoe" was de welgemeende raad van een goeden vriend bij mijn vertrek naar het goudeiland — zonder goud — *boven* den grond althans, en of er nu zoo heel veel is *onder* den grond?

Mijn vriend in kwestie heeft op punt van schrijven in „Amigoe" recht van spreken en raadgeven, en vandaar dat ik ook een plaatsje vraag.

Indruk No. één is wel, dat het niet overdreven is, dat het op Aruba gesaust heeft als zelden te voren. Doch het saust niet alleen water, maar ook ongedierte. Met uw verlof — soms kau je ze opscheppen per blik. Zoo eris echt knusjes bij je lamp gaan zitten op de rustige knoek vèr van alle gewoel van de wereld, zoo eens kalm „met een boeksken in een hoeksken" gaat doodgewoon niet. Het is om tureluurs te worden, kwelgeesten als ze zijn, met en zonder vleugels, met en zonder springpooten, en hoe kleiner dikwijls zoo venijniger. Je eindigt dan doodgewoon — ik althans — met buiten te gaan zitten tot het bedtime wordt.

Dat is de kwade kant van den regen. Die echter niet opweegt tegen den rijkdom, die het water geeft aan het anders zoo dorre en droge land.

Groen zijn de boomen en groen de weiden.

Alles eet en alles geniet want...... Regen is Zegen.

Ging laatst een tocht maken naar Sabaneta; een geweldige regenbui dwong mij te schuilen. Het hield maar aan, méér water, méér water. Toen ik de kans schoon zag, werd de tocht voortgezet,...... unique mooi waren de watervalletjes langs de wegen, de beeken en de stroomen, de rivieren en riviertjes.

Op één plek was de wieling van het water zoo geweldig, dat ik onwillekeurig terugdacht aan de strooming van de Niagara. Warempel daar had het iets van, wat ik niet zou zeggen als ik het niet kon weten; misschien leek het ook wel de „Banjir," maar daar kan ik minder over oordeelen. Het was kolossaal! kolosaal! nür Wasser, immer Wasser!!

Of er niet te véél water zal komen? Waar blijft de wind?

Hoorde onlangs klagen, dat de insecten zoo'n kwaad doen aan het nieuwe gewas. Ze vreten de boel leelijk kaal! Alleen de wind kan ze voor goed wegblazen. Dus meer wind s. v. pl.?

Meer wind vooral voor den „man op zee."

Het volgende heeft zich hier afgespeeld met vier Arubiaansche visschers. Een episode om er een roman over te maken.

Van San Nicolas gingen uit op Dinsdag 24 October j. l. vier visschers om hun edele vischvangstbedrijf als naar gewoonte uit te voeren. Binnen eenige uren uit en thuis. Jawel zoo dachten *zij* en vandaar dat zij uitgetrokken waren zonder proviand, zonder water en zonder *erg* van wat hun te wachten stond.

Er was geen wind en de onbarmhartige stroom dreef het scheepje met man en muis af naar Venezuela. Om Aruba tegen dien stroom in te bereiken ging niet, en zoo heeft hun tocht geduurd niet enkele uren, maar eventjes vier dagen.

Stelt U den toestand goed voor. Zonder eten noch drinken in zoo'n ellendig schuitje zwalken op zee vier maal vier en twintig uur!

De altijd stroomende stroom voerde hen tot dicht bij het schiereiland Paraguaná, waar zij kans zagen het anker uit te werpen op een afstand van het eiland, dat zij niet konden bereiken. Drie waren er ziek geworden door gebrek aan het hoogst noodzakelijke.

Waar de nood het hoogst is, is redding nabij.

Een schoener kwam voorbij en zoo goed en kwaad als het ging riepen zij om hulp maar.... tevergeefs.

De schoener vervolgde haar weg, waarschijnlijk was hun geschreeuw niet tot daar doorgedrongen.

Verschrikkelijk!

De Fransche Pakketboot *Niagara* van de Compagnie Transatlantique kwam ook voorbij en opnieuw hieven zij hun noodkreten aan.

Aanvankelijk scheen ook de *Niagara* hun geroep niet vernomen te hebben, want zij hield wel stil voor een oogenblik, maar ging weer verder.

Talrijk zijn de ruïnes daar in den omtrek, waarvan de steenen gebruikt kunnen worden voor den rand om de vergaarkom; de klei, noodig voor dit metselwerk, haalt men uit het tanki zelf, dat daardoor weer dieper wordt. En heel veel dieper moet het worden om te kunnen dienen als drinkwaterkom, anders is de voorraad water te klein. Ook zal het water helderder zijn, als he bezinksel dieper weg kan zakken. Wordt van het tanki *Thielen* een flinke drinkwaterkom gemaakt, dan zal de bevolking van Rincon, uit dankbaarheid, in den rand griffen den naam van GEZAGHEBBER THIELEN. Dat zou dan weer een nieuwe manier zijn om te voorzien in het drinkwatergebrek, welke elders navolging verdient. Niet overal toch kan men putten graven. Maar vergaarkommen zijn overal te maken, als men slechts zorgt voor de noodige afsluiting om de beesten er buiten te houden, zoodat het water helder blijft en niet wordt verontreinigd.

Het *Gatomeer*, de vijver der flamingo's, ligt in een geheel open vlakte, omgeven door kleine heuveltjes. Deze heuveltjes doen sterk denken aan vulcanische uitbarstingen. Ze schijnen gevormd van versteenden modder, gemengd met brokken steen. De gele spikkels wijzen op aanwezigheid van lava. Overal is de vlakte absoluut kaal, maar die kleine hoogten zijn weelderig begroeid. Het water van het meer is welwater van de zee, het is een of twee voet hoog en daalt en stijgt met eb en vloed.

De flamingo, op Bonaire *chocogo* geheeten, is buitengewoon schuw. Heel voorzichtig liepen we achter zoo'n heuveltje om en loerden om den hoek. In lange rijen stonden te midden in het meer, dicht bij een soort dam. Enkelen hadden zich groepsgewijze verzameld, maar meestal stonden ze netjes naast elkander als soldaten in 't gelid. 't Is een vreemde verschijning zoo'n waadvogel op hooge spillebeenen als stelten. Gewoonlijk staan ze op één poot en klemmen de vliesteenen van het opgetrokken been om de knie van den staanden poot. Een ieder heeft wel eens als ornamentteekening een ibis gezien. Daar lijkenen ze zeer veel op. Ze krullen hun langen nek als krakelingen, maken er vraagteekens van, rekken hem lang uit, of laten hem omlaag om weekdieren op te slobberen. Het beest is wel anderhalven tot twee meter hoog en vuurrood van kleur, de borst rosachtig en de slagpennen zwart. Of die zwarte slagpennen alleen eigen zijn aan het mannetje, of in het algemeen aan de volwassenen, kon ik niet uitmaken. Ik zag alleen, dat sommige vogels enkel rood waren, wel in verschillende tinten op hals, borst en vleugels, maar zonder zwarte streepen. De niet gegradueerden, waar geen streep doorliep, zijn misschien de nog nuchtere jonkies.

Hoe die beesten daar komen en waar vandaan, ik en weet het niet. Een heel enkele maal heb ik een vliegende wig van vijf of zeven vuurroode vogels wel eens langs ons eiland zien trekken. Waren dat flamingo's, en staken die van Venezuela of Columbia over naar Bonaire?

Hebben ze op dat stille, haast onbezochte plekje hun broedplaatsen, en behooren ze eigenlijk elders thuis?

Van tijd tot tijd vliegen ze in groepen over Bonaire. Dan worden ze wel eens geschoten. Maar of ze zich ook van het eiland verwijderen, heeft nog niemand mij verteld.

En toch kan de familie flamingo op Bonaire niet maar in 't wild zijn voortgeteeld, want dan moesten er veel meer zijn. Ik schat hun aantal op een paar honderd. Mij dunkt, dat ze in verbinding staan met andere groepen, en Bonaire slechts hebben uitgekozen als broedplaats, herstellingsoord of zomerverblijf.

Die er meer van weten wil, moet het zelf maar onderzoeken.

Het nut der flamingo's?

Het vleesch der jonge vogels is goed te gebruiken, maar dat der oudere beesten smaakt tranig. Het tongetje was bij de smulgragen onder de Romeinen goud waard en werd beschouwd als een zeer fijne delicatesse.

Persoonlijk ben ik niet in de gelegenheid geweest er de proef van te nemen.

Het slachten van een Flamingo is op Bonaire een hooge zeldzaamheid.

Opgezet maakt zoo'n roode kraan een heel aardig figuur, en wordt als geschenk aan museums zeer gewaardeerd.

De Bonairianen verzamelen de veeren om er hoofdkussens mee op te vullen!!!

Zouden deze waschechte pluimen dan geen handelswaarde hebben?

Me dunkt, dat zachte rosse dons zal, uitgestoomd en opgemaakt, toch wel te gebruiken zijn als garneersel op costumes, of als boa en fichu. De grootere veeren zullen zeker niet versmaad worden door de modisten om hoeden te versieren. Of om er waaiers van te maken, bloemstukken, bouquetten en schilderijen.

We zijn in de Kolonie een struisvogelpark *Albertina* rijk. De veerenhandel is dus hier niet onbekend. Als de Gezaghebber van Bonaire zich nu eens wendde tot den Heer LENS, Directeur van het Struisvogelpark, en Z.Ed. verzocht om een veeren-catalogus, of het adres eener firma waaraan een monster van de verschillende veeren kan gezonden worden, dan zou kunnen worden onderzocht, of ze handelswaarde hebben. Is dat het geval, dan kan de Flaminguteelt wetenschappelijk worden geleid en zou een nieuwe bron van inkomsten voor Bonaire, speciaal voor Rincon, zijn geopend.

Wordt vervolgd.

Pr. fr. R. J. C. WAHLEN.

Wat een pijnlijke toestand! De tweede kans mislukt!

Doch ziet, de boot wendt zich om, gaat heen naar de richting van waar het noodgeschreeuw kwam, en brengt de eerste hulp.

Aan de vier arme, hongerige, zieke schepelingen wordt door de kapitein van de *Niagara* verschaft vleesch, brood, wijn, water en zelfs tabak.

Het hun verstrekte voedsel was ruimschoots voldoende om den tijd af te wachten tot een gunstigere wind hen weer zou terugvoeren naar Aruba.

Zaterdagavond 28 October kwamen zij behouden en wel aan op de boca San Nicolas te Aruba.

Dat visschers- evenement is een historisch feit, afgespeeld in de af geloopen week.

Mag dus niet gerekend worden onder „indrukken van Aruba."

Maar het geeft een machtigen indruk, aan wien nadenkt ten minste.

De mensch weet toch maar niet, wat hem boven het hoofd hangt Doch gelukkig vindt menigeen een goeden vriend in zijn uiterste nood.

God verlaat de zijnen niet,

Dat een geloovig mensch meerma len godsdienstige indrukken krijgt ligt voor de hand.

Dat is de rijkdom van het gods dienstig gemoed!

Het gemis daarvan is een ramp, al wordt het niet altijd begrepen.

Ja, soms moedwillig geloochend.

A. K.

De „tanks" door een Duitscher gezien.

De bijzondere oorlogscorrespondent van het „Berliner Tageblatt" aan het Westelijk front, Georg Queri, geeft een beschrijving van de nieuwe Engelsche pantser-automobielen, de thans zooveel besproken „tanks."

Hij beschrijft dit oorlogsmonster als volgt: Een pantser-automobiel met twee torentjes, waarop twee kanonnen, zoogenaamde zesponders, staan en bovendien nog een machinegeweer. De bemanning bestaat uit een officier, een chauffeur met zijn mécanicien, vier mannen, die de kanonnen moeten bedienen en een man, die het machinegeweer hanteert. Een periscoop en verscheiden kijkglazen maken het de bemanning mogelijk, uit het binnenste van den automobiel, den omtrek te overzien.

De „Big Willy," zooals de Engelschen dit nieuwe gevaarte noemen, loopt op een zoogenaamde rail zonder einde en kan daardoor zich zelf vooruitschuiven, waardoor het mogelijk wordt, dat hij over loopgraven en kraters heen schuift.

Lloyd George, Asquith, Robertson, koning George en verschillende Fransche generaals waren bij de proeftochten zeer voldaan en naar men zegt, hebben vijf torpedobooten dit nieuwe oorlogsmiddel begeleid, toen het over het kanaal gebracht werd.

In de practijk echter bleek het, dat de „Big Willy" niet meer te hanteeren was na het eerste rake kartets-schot. Dit gebeurde op 15 September. Niet alleen is het de techniek, die het succes bezorgt. De strijd der mannen zal het altijd zijn, die ten slotte de eind-overwinning moet behalen.

DE OORLOG.

De moedige uitval der Franschen bij Verdun blijft een schitterend succes. De troepen van den Kroon prins verlaten reeds Vaux, het laatste fort dat de Duitschers nog in handen hebben. In een paar dagen hebben de Franschen herwonnen, wat de Duitschers na acht maanden van zwaren strijd hadden veroverd. Sinds 24 October maakten de Franschen rondom Verdun 6,000 Duitschers gevangen, veroverden 15 kanonnen, 51 mortieren en 144 mi trailleuses, behalve nog ander belangrijk oorlogsmateriaal.

De Duitschers boden krachtiger tegenweer aan het Sommefort, zoo dat de voortgang der Franschen aldaar zeer gering is.

In Rumenië is de krijgskans gekeerd. De Rumenen hebben in Transilvanië een mooie overwinning bevochten, zij drongen de Oostenrijkers tot over de grenzen terug.

Binnen acht dagen tijds verloren de Duitschers in de Karpathen 3000 man alleen aan gevangenen, 8 zware kanonnen, 6 stuks veldgeschut en 40 mitrailleuses.

De Rumenen, geholpen door de Russen en de Serviërs, namen in Dobroedsja het offensief over en vielen op de troepen van Grl. MACKENSEN aan.

De toestand is daar in de laatste dagen veel veranderd.

De Russen ondervinden, dat de Duitschers de noodige versterkingen ontvingen, de stoomwals is tot stilstand gebracht.

Maar er komt al weer werking in.

Over het algemeen is de stand der Verbondenen gunstig

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Hedenmorgen is Z. D. H. de Apostolisch Vicaris, Mgr. M. G VUYLSTEKE teruggekeerd van zijn reis naar Porto Rico, Sto. Domingo en Venezuela, Monseigneur was verleden Zaterdag te Caracas tegenwoordig bij de bisschopwijding van den nieuwen Aartsbisschop, Mgr. FELIPE RINCON GONZALEZ, en deed Dinsdag de plechtige processie tot sluiting van de Octobermaand.

De nieuwe Aartsbisschop stond er op, dat de Dominikaansche Bisschop dit Dominikaansche feest zou presideeren.

Onze eerbiedige welkomstgroet aan onzen beminden Bisschop.

***

Maandagmorgen is met de *Philadelphia* hier aangekomen de Zeereerw. Pater JORDANUS RAEMAKERS, Pastoor van Bayamon, Porto Rico. ZEerw. heeft onzen Bisschop vergezeld tot Caracas en zal nu een paar weken de Gast zijn van Monseigneur. Wij heeten ZEerw. hartelijk welkom.

Fonds Montefiore.

Het Bestuur dezer liefdadigheidsvereeniging laat heden weder eenige giften uitdeelen onder de armen ter nagedachtenis van SIR MOZES MONTEFIORE, wiens geboortedag heden is.

C. Fenshon & Co.

De welbekende handelsfirma RIVAS FENSOHN & Co. heeft haar naam gewijzigd, en zal voortaan teekenen eenvoudig weg C. FENSOHN & Co. De Heer E. R. ELSEVIER blijft haar gevolmachtigde.

Examen.

In de Nederlandsche Bladen lazen we, dat de Heer ELOY ARENDS, student aan de Medische faculteit te Amsterdam, met goed gevolg zijn tweede natuurkundige examen heeft afgelegd en bevorderd werd tot Candidaat Arts.

Onze gelukwenschen aan Student en geachte Familie.

De „Bataafsche."

Woensdagmorgen had er een treurig ongeluk plaats op het terrein der Bataafsche. Onder persoonlijk toezicht van den Heer STEENBERGEN, Ingenieur der Maatschappij, werd een gevaarlijk werk uitgevoerd. Toen dit goed was afgeloopen, verwijderde zich de Heer STEENBERGEN, maar kort daarop kwam een zwaar stuk ijzer van ± 1000 pond naar beneden en viel op het hoofd van een der arbeiders, die onmiddellijk dood was.

Het geval wekte groote ontroering onder de arbeiders. Het lijk werd naar het St. Elizabeths-Gasthuis vervoerd en van daaruit begraven op het R. K. Kerkhof. De getroffene stond bekend als een oppassend huisvader. Hij laat een weduwe met zes kinderen na.

Struisvogelpark „Albertina".

Dezer dagen vernamen wij, dat door den President van Venezuela, Grl. JUAN VICENTE GOMEZ, twee vogels uit ons Struisvogelpark zijn aangekocht.

De Regen.

De regens blijven aanhouden. Het regent bijna iederen dag. Hoe plaatselijk die buien echter zijn, blijkt wel hier uit, dat het Vrijdagnacht en Vrijdagmorgen zeer zwaar gestortregend heeft in de stad, terwijl op den Rooden Weg geen druppel gevallen is. Toch is men over het algemeen van meening, dat over het geheele eiland, en op de naburige eilanden, Aruba en Bonaire water genoeg gevallen is om gegronde hoop te koesteren voor een goed jaar. Raakvruchten en boontjes zijn er al in overvloed, de maïs, die eerst veel geleden had van de rupsen, herstelt zich en schiet weer flink uit. Hopen we, dat het goed blijve gaan, en ook de maisoogst slage.

De benauwende hitte doet nog veel water verwachten.

Bij Kon. besluit

is de heer J. L. PENHA JR. erkend en toegelaten als consul van Brazilië te Willemstad (Curaçao).

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de heeren JAMES & HENRY JONES No. 12 van het te Parijs uitgegeven geïllustreerd blad „America-Latina."

Officieele berichten.

De vastgestelde quarantaine-maatregelen tegen schepen komende van Barbados zijn ingetrokken.

Aan den brievenbesteller alhier J. B. Sasso is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De geëmployeerde I. M. S. van Eps is ontheven van de waarneming der functiën van sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen.

Aan Mej. J. S. H. Forbes, tijd. onderwijzeres 3de klasse aan de Hendrikschool alhier is tot herstel van gezondheid acht dagen verlof verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Gustav Brandt & Co., Juan de Dios Aranguren. Mr. Dr. W. Dijckmeester. Virginia de Oveen. Rosalina Purié. Lucas Rafé, Petronilla M. Streder, Wilhelmina Troconis, Petrus Welman, para Julia Thomas.

Aangeteekende stukken: Felipe Martis, Riccardo Piazza, a|c Pinedo & Co.

Drukwerken: L. Carlin A. P. Lindenberg, A. J. Morales, C. G. Nahr, Antonio Pieterss, G. Wijman.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 3 Nov 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.60
id. per KG. 2e kw.	„ 0.40
HUIDEN per K.G.	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.	„ 160
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.60
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 3.87½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „ „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.30
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	f.
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	f 1,12½
Kwaliteit XX per dozijn	f 1,62½

Buitenland.

De Rede van den Rijkskanselier.

Het slot der rede van den rijkskanselier luidde aldus:

Den vorigen winter ontstond er een kleinmoedige zorg of er voldoende levensmiddelen waren. Zij waren toereikend. De oogst van dit jaar biedt ons veel zekerder waarborg dan het vorig jaar het geval was.

Ik ken de geweldige bezwaren over fouten in de organisatie. Ik waardeer de zware zorgen, waaronder talrijke gezinnen voor het levensonderhoud kampen. Ik deel in de diepe droefenis over de gevallenen en de verminkten en buig het hoofd voor allen heldenzin, waarmee de offers gedragen worden door vrouwen en mannen zonder onderscheid van rang of stand, één in de vurige liefde voor het land, dat hun geluk en leed uit maakt, in kamp en arbeid opgewassen boven de gewone maat van menschelijk scheppen. (Bravo).

Hoog, grootsch is dat, maar nog hooger en grootscher is de doodsverachting, waarmee onze zonen en broeders buiten de woedende stormaanvallen van de in aantal en geschutmateriaal ver overmachtige en de met uiterste dapperheid strijdende vijandelijke troepen weerstaan. (Bravo-geroep).

Nimmer zag de wereldgeschiedenis iets dergelijks. Bij de heldendaden van hen, die in het veld staan, moet onze smart verstommen; geen klacht van het vaderland moet tot hun oor doordringen. Allen dank, warme dank uit het vaderland, waarvoor zij bloeden, moet tot hen komen, wanneer het beste trommelvuur hen bedreigt (Bravo).

Blijven wij hunner waardig en alles geven om hen behulpzaam te zijn. In deze dagen heeft het Duitsche volk wederom de gelegenheid, om door de oorlogsleening te bewijzen, dat het tot elk offer bereid is en vast aan onze overwinning gelooft. Ik weet, dat wij ook in deze op de strijders achter het front ons kunnen verlaten, dat elke Duitscher, die zijn vaderland lief heeft, het als een eereplicht beschouwt, door het geven van het beschikbare geld het reuzenwerk van onze strijdmacht te steunen en daardoor tot bespoediging van den oorlog bij te dragen.

De tanden op elkander, maar de harten en handen wijd open, zoo willen wij achter hen staan. Eén man, één volk! (Bravo-geroep.)

Ik kom thans tot besluit. Den oorlog zien we voor ons; een vredeswerk te zien is ons nog niet vergund. Onlangs las ik de woorden: „het huis brandt, thans is het de taak het vuur te blusschen. Hoe wij het huis daarna zullen inrichten is een latere zorg." .

Dat moge zoo zijn en toch toonde deze oorlogsbrand — wij zien dat gelukkig elken dag, op welke geweldige onverwoestbare fundamenten ons huis is gebouwd. Wat anders geeft ons de kracht om dezen strijd tegen bijna de geheele wereld vol te houden dan de liefde tot het vaderland, welke al zijn zonen met een onverbreekbaren band omslingert? Wat anders is het dan de onverdorven kracht van ons hart, welke in het zaad van het volk leefde en waaruit in eeuwige vernieuwing de geslachten opstijgen?

Wij kunnen niets van hetgeen ons thans in staat stelt dien vuurproef te doorstaan in den vrede missen. Wat zich in den oorlog op zoo wonderbaarlijke wijze heeft getoond, moet ook in den vrede leven en werken. (Bravo.)

Onmetelijke arbeid wacht mij, zoo schreef Frederik de Groote, toen de zevenjarige oorlog voorbij was. Onmetelijke arbeid was voor ons het gevolg van alle groote oorlogen, waarin wij sedert 150 jaren van ons bestaan vochten. Dat was ons geluk. Het zal het thans ook weer zijn.

De geweldige taak, die ons op alle gebied van het staatkundig, sociale, economische en politieke leven wacht, heeft voor alle voltooiing alles noodig, wat aan krachten in het volk leeft. Het is een staatkundige noodzakelijkheid, welke zich ondanks alle hindernissen zal verwezenlijken. De krachten, die daar zijn, werden in het vuur gebard. Zij roepen om werk om te scheppen en verlangen voor 't geheel van nutte te zijn. (levendige toejuichingen.) Open de gelegenheid voor alle flinke personen. (Nieuwe toejuichingen.) Dat moet onze oplossing zijn. Laten wij haar vrij en zonder vooroordeel doorvoeren, dan ziet ons rijk een gezonde toekomst tegemoet, wijl elke steen, elke balk meedraagt en steunt. Dan zullen de sterken uit alle standen gaarne en vol vreugde aan de werken des vredes deelnemen, gelijk thans aan den bloedigen krijg. (Stormachtige, herhaalde toejuichingen. Handgeklap in het huis en op de tribunes.)

Een Interview met Lloyd George.

Lloyd George heeft het volgende interview toegestaan aan een correspondent van de „United Press of America", die hem zijn meening vroeg omtrent de laatste vredesgeruchten.

Lloyd George antwoordde in sport termen, dat Duitschland besloot, met Engeland een „finish" te hebben. Wij zullen er voor zorgen, dat Duitschland bevredigd wordt. De strijd zal tot den „knock-out" worden voortgezet.

De geheele wereld ook de neutralen met de edelste menschlievende bedoelingen moeten weten, moeten begrijpen, dat er geen sprake zijn kan van een tusschenkomst van buiten af in deze phase van het conflict. Groot-Brittannië deed geen enkel beroep op interventie, toen het niet gereed was om te strijden. Het zal thans, nu het gereed is, geen enkele interventie dulden, totdat het Pruisische militairisme voor goed vernield is. Geen enkele traan werd gestort door de vrienden der Duitschers, toen slechts weinige maanden geleden, enkele duizenden Engelsche burgers, wier millitaire opleiding weinige maanden geduurd had, naar het slagveld gingen om er gedecimeerd, gebombardeerd, verstikt te worden en deze lieden zijn thans tot tranen toe bewogen bij de gedachte aan wat gebeuren gaat.

Zij woonden met droge oogen de eerste tooneelen van den ongelijken strijd bij. Geen bloedbad en geen lijden in de toekomst kunnen erger zijn dan de smarten dezer dooden der geallieerden, die heel het gewicht van de Pruisische oorlogsmachine in het begin moesten doorstaan.

Er is iets meer dan de eisch van natuurlijke wraak in het Engelsche besluit om den strijd tot het einde toe voort te zetten. De onmenschelijkheid en het gebrek aan medelijden in de komende worsteling, voor dat een duurzame vrede mogelijk zij, kunnen niet vergeleken worden met de wreedheid om den oorlog te doen ophouden, terwijl de beschaving door denzelfden vijand bedreigd blijft.

Indien wij het eind van den oorlog nog niet zien, zoo bestaat er niet de minste twijfel hoe dit einde zijn zal.

Maar in Frankrijk? vroeg de correspondent. Bestaat daar dezelfde beslistheid om tot het einde toe vol te houden; hetzelfde denkbeeld om te strijden, totdat de vredesvoorwaarden aan Duitschland kunnen worden opgelegd?

Op deze vraag, na een lang oogenblik van stilte, antwoordde de minister van oorlog met diepe en ernstige stem: de wereld heeft nog niet geleerd, om de verbazingwekkende schoonheid en adeldom van Frankrijk naar waarde te schatten.

Bij de Engelschen zal het de sportieve geest zijn, die het leger tot het laatste oogenblik toe zal bezielen; bij de Franschen zal het de brandende vaderlandsliefde zijn, die het leger tot het einde toe zal steunen zonder er aan te denken, zich er om te bekommeren, wanneer het einde komen zal.

En Rusland? vroeg de correspondent.

Rusland zal strijden, onderbrak Lloyd George, Rusland ontwaakt langzaam, maar zal ook langzaam worden gestild. De afkeer der Russen tegen degenen die hen dwongen tot den oorlog, is diep en Rusland zal niet vergeten, dat de oorlog uitbarstte op het oogenblik, dat het er het minst aan dacht.

Neen, er zal geen laagheid zijn tusschen de verbondenen. „Nooit meer" is onze oorlogskreet geworden. Lijden en smart vermeerderen bij ons. En wat den onbeschrijfelijken gruwel van den oorlog betreft? Ik kom van het slagveld in Frankrijk. Ik heb gemeend aan de poorten der hel te zijn, toen ik die myriaden van mannen in den oven zag gaan. Ik heb hen verminkt en onherkenbaar zien terugkeeren. Dit ontzettende mag hier op aarde niet meer geschieden. Een middel om er een einde aan te maken is zulk een straf toe te brengen aan de schuldigen, dat de bekoring om hunne daden na te bootsen voor altijd verdreven zij uit d eharten der regeerders van bedorven geest.

Dit is de beteekenis van den Engelschen geest.

De Grieksche Gasten.

Twee transporten Grieksche troepen zijn te Görlitz aangekomen. Door den vleugeladjudant van den keizer en den eersten burgemeester der stad werden zij aan het station begroet onder het spelen der muziek en onthaald.

Zij marcheerden met muziek en ontplooid vaandel en met de bajonet op het geweer onder de leiding van hun overste door de stad naar een tevoren gereed gemaakt kamp. De Grieken uitten hun tevredenheid over hun ontvangst in Bulgarije, Oostenrijk-Hongarije en Duitschland.

Ver. Staten en Mexico.

In zoover hebben de besprekingen tusschen de vertegenwoordigers van Mexico ener Vereenigde Staten in het hotel Griswold te New London, Conn., tot een goed resultaat geleid, dat tenminste de quaestie van de terugroeping der troepen van Generaal Pershing uit Mexico op zijde is gezet, tot dat het vraagstuk van de grensbescherming is opgelost.

Dit beteekent een overwinning van de zijde der Amerikaansche heeren, daar de Mexikanen voornamelijk naar hier zijn gekomen met de opdracht om Pershing, en Pershing voor alles, met zijne troepen uit het Mexikaansche land te krijgen.

Wat plan nu van de twee reeds vroeger genoemde ontwerpen ter grensbescherming in het algemeen zal worden aangenomen is vrij onzeker, daar van het maken van een militaire zône de Mexikanen niets willen hooren.

Maar in welken vorm de grenspolitie zal worden geformeerd is nog niet bekend.

Van Amerikaansche zijde wordt voorgesteld aan bekwame burgerlijke autoriteiten, die ook een militaire opleiding hebben gehad, de vorming van zulk een grenspolitie op te dragen met goedkeuring van Carranza en met waarborg, dat 't Mexikaansche Gouvernement zorg zal dragen voor de noodige fondsen.

Carranza's Generaals echter, die belast zijn met het militaire bestuur in de Noordelijke provinciën en daarbij niet onvoordeelig zijn uit geweest, willen van zulk een organisatie niet weten. Ook in andere opzichten zijn de bijeenkomsten der Vereenigde Commissie-leden van invloed geweest op Mexico's Gouvernement.

Carranza had namelijk in Mexico City twee banken, de Nationale Bank van Mexico en de Bank van Londen in Mexico laten sluiten.

De Amerikaansche leden brachten hunnen Mexikaanschen Collega's onder 't oog hoe dwaas dit was geweest van Generaal Carranza. Als gevolg dezer besprekingen heeft Carranza zijne besluiten ingetrokken en worden de banken weder geopend onder toezicht van een Gouvernements-ambtenaar.

Tusschen troepen van Francisco Villa en Generaal Carranza is het in het begin der vorige week tot een treffen gekomen nabij Cusihuiriachie, vijftig mijlen ten zuidwesten van Chihuahua City, waarbij aan beide zijden ernstige verliezen zijn geleden.

Generaal Matthias Ramos meldde dat meer dan 100 Villistas waren gedood en velen gevangen genomen, waarbij ook de bevelhebber, Bandelio Uribe.

Hoewel het nog niet nauwkeurig bekend is, waren volgens Generaal Ramos, de verliezen aan Gouvernementszijde zeer ernstig.

Uribe, de gevangen genomen hoofdman, was Villa's hoofdluitenant.

Hij was de uitvinder van de oorenafsnijderij, toegepast op gevangen genomen Gouvernementssoldaten.

Van verschillende zijden werden door het Gouvernement versterkingen naar Chihuahua City en omliggende plaatsen gezonden.

Later ontvangen tijdingen brengen eenig meer licht over het geleverde gevecht.

Generaal Ramos der Carranza troepen werd gewond. Het gevecht zelf werd op 2 plaatsen geleverd, bij Cusihuiriarchie en 5 mijlen verder bij La Bufa. Bij de laatste plaats werden de Villistas eindelijk geslagen.

In Washington is voorts bericht ontvangen dat een zekere Burton Wilson, 'n Amerikaansch burger en Voorzitter van de Commissie van buitenlanders der Amerikaansche Societeit, die in hechtenis was gezet wegens gevaarlijke handelingen, uit de gevangenis was ontslagen, en bevel had gekregen om het land te verlaten.

Wat men eigenlijk tegen hem heeft is onbekend.

M. Wilson is toen aan boord gegaan van het oorlogsschip Nebraska te Vera Cruz, wachtende op een gelegenheid om naar Amerika over te komen.

Amerikaansche en Europeesche eischen op Mexico werden onder de oogen gezien.

Vertegenwoordigers van Europeesche rijken houden de regeering der Vereenigde Staten verantwoordelijk voor de betaling van schade vergoedingen enz. aan hunne resp. onderdanen, omdat zij de bescherming en behartiging hunner belangen aan Amerika hadden toevertrouwd, onder beding dat de Vereenigde Staten vrijheid van beweging en handelen zouden hebben, en volle verantwoordelijkheid voor de dingen die zouden gebeuren.

Dit was onder het ministerschap van Wm. Bryan.

Een der deskundigen begrootte het bedrag der vorderingen van Europa op Mexico, sedert den val van Huerta, op 412 millioen dollars.

Generaal Villa vertelde den Mexikaanschen mijnwerkers te San Andres, Chihuahua, nadat hij de stad had veroverd op de troepen van Carranza onder Generaal Jose Cavazos, 24 Sept. j.l. dat hij volstrekt niet vijandig gezind was jegens de Amerikanen en hij hoopte dat zij spoedig het werk weder zouden hervatten met hun Amerikaansche vrienden.

Hij zou zijnerzijds alle mogelijke garanties geven.

In een toespraak tot het volk zeide Villa, dat hij alleen den verrader Carranza bevocht, maar voorts eischte hij ook, dat iedereen die boven de 14 jaren oud was, en bekwaam was om de wapens te dragen hem volgen zou, onder bedreiging van de doodstraf bij weigering.

Zoodoende kreeg Villa nog 200 man bij elkaar, voordat hij naar Cusihuiriachie toog.

De Vereenigde Mexikaansche Commissie die tot onlangs hare zittingen te New London in het hotel Grieswald hield, is nu verhuisd naar Atlantic City in New Jersey en komt nu bijeen in het hotel Traymore.

De Mexikaansche leden kwamen met een nieuw plan voor den dag voor het terugroepen van de Pershing's expeditietroepen en met betrekking tot een grensbewaking.

Een commissie uit vijf en veertig mijnmaatschappijen in Mexico, vertegenwoordigende een kapitaal van 250 millioen dollars, verscheen voor de Amerikaansche leden der „Vereenigde Commissie" en verzocht, nadat een overzicht was gegeven van den tegenwoordigen toestand der mijnen in Mexico, behalve dat een middel zou worden gevonden tot bescherming van leven en eigendom, ook om het noodige te doen, dat de overdreven zware belastingen werden terug genomen en de grondwettelijke rechten werden hersteld die golden voordat Carranza zich van het bewind meester maakte.

Deze mijnencommissie beweerde dat Mexico zelf zeer leed onder den tegenwoordigen ongelukkigen toestand, en schatkist en bevolking beide ondervonden, wat stilstand in zaken beteekent.

Meer mannen voor Engeland.

Ottawa, 25 Sept. Meer stelselmatige methoden voor de werving van troepen zullen in Canada in toepassing worden gebracht, ten einde het aandeel dat Canada's Dominion levert voor de legers der Entente-mogendheden op te voeren tot de 500.000 man, vroeger aan Groot Brittanië beloofd.

De tegenwoordig gevolgde wijze van doen, op goed geluk af in ze keren zin, bracht 400.000 man tot dusver op, maar kan niet veel meer uitrichten op heden. Vandaar nieuwe maatregelen om de dienstneming bij het leger te doen toenemen.

Van de gewonden, die in Engeland worden verpleegd, keeren 75 pct. naar het front terug.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 1sten Maart 1915 t/m den 31sten Augustus 1915 onder Nos. **7060 M,** t/m **6497 O,** zal plaats hebben op *Donderdag* den **9en Nov.** a.s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 4en Nov. 1916.

De Voorzitter,

9 C. S. GORSIRA.

HAVEN-NIEUWS

VAN 28 OCT. — 11 NOV.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Philadelphia	G W Goodman	30 Oct	New York	30 Oct	New York
Merida	A Johanson	29 „	Maracaibo	30 „	Maracaibo
Oranje Nassau	D Haasnoot	5 Nov	New York	4 Nov	New York
Zulia	S S Morris	4 „	New York	5 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	6 „	Maracaibo	6 „	La Guayra
Caracas	H Hichborn	8 „	New York	9 „	La Guayra
Merida	A Johanson	8 „	La Guayra	9 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	9 „	Maracaibo	9 „	New York
Mimer	J Hopland	3 „	New York	5 „	New York
Nortonian	M Quaker	3 „	Liverpool	8 „	Pto Colombia
Europa	G Scribanis	13 Nov	Colon	13 Nov	Genova

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Camia H	28 Oct	Vela de Coro	*Perla de Ozama*	28 Oct	S Domingo
Rita Otilia	29 „	Vela de Coro	*Segunda Maria*	28 „	Rio Hacha
Meteor H,	30 „	Maracaibo	*Hirondelle*	27 „	Maracaibo
Silfide H	31 „	S J d Pto Rico	*Nereida*	28 „	Maracaibo
Clara C	1 „	Rio Hacha	*9 de Abril*	29 „	Vela de Coro
Abeona H	1 „	Maracaibo	*Lelia H*	30 „	Maracaibo
Refugio H	2 „	Aruba	*Rita Otilia*	1 Nov	Vela de Coro
Graciosa V	2 „	Maracaibo	*Refugio*	3 „	Aruba
			Abeona H	2 „	S J d Pto Rico
			Altagracia	4 „	Sto Domingo